

Сезона 2016/2017

Петак, 27. јануар 2017. године
Задужбина Илије М. Коларца у 20 часова

За заљубљене

Диригент: **Александар Ведерников**
Солисти: **Лиз де ла Сал**, клавир

Програм:

Ђ. Верди: *Мој судбине*, увертира

Трајање: око 7 минута

Ф. Шопен: Концерт за клавир и оркестар бр. 2, оп. 21, у еф-молу

Maestoso
Larghetto
Allegro vivace

Трајање: око 31 минут

***

С. Прокофјев: *Пепељуга*, одломци

Увод
Плес са шалом
Свађа
Вила-просјакиња
Одлазак Пепељуге на бал
Пепељугин валцер
Поноћ
Принц и обућари
Пепељуга и принц
Лагани валцер
Amoroso

Трајање: око 35 минута

Концертмајстор: **Тијана Милошевић**

Ћузепе Верди (1813–1901) је један од најзначајнијих италијанских, али и европских оперских композитора 19. века. Аутор је великог броја најпознатијих музичко-сценских остварења, као што су опере *Набуко*, *Риголето*, *Трубадур*, *Травијата*, *Дон Карлос*, *Отело* и многе друге.

Још једна од њих, опера ***Моћ судбине***, настала је 1861. године, а ревидирана је у неколико наврата током шездесетих година 19. века. Интересантно је да у њој композитор примењује мозаичну драматургију, која се одликује разним променама времена и места радње, што је честа одлика његових дела у том периоду. Такође, аутор се у овом остварењу реферише на разне старије ауторе, махом његове непосредне претходнике. Тако се у опери налазе мелодије налик Белинијевим, затим комични елементи из Росинијевих опера, масовне сцене попут Мајерберових, и тако даље. У центру радње је традиционални љубавни заплет италијанске опере: средином 18. века, Дон Алваро, млади племић из Јужне Америке, пола домородачког, пола шпанског порекла, сели се у Севилју и заљубљује у Дона Леонору, ћерку Маркиза од Калтраве. Он се противи њиховој љубави, јер жели да се његова ћерка уда за племића чистог порекла. Конфликт који се дешава између Дон Алвара и породице Дона Леоноре се завршава трагично, а крај је наговештен већ на самом почетку увертире, где се јавља такозвани *мотив судбине*, који се састоји од три поновљена тона ес.

Композитор који је готово цео свој опус посветио клавиру је **Фредерик Шопен** (1810–1849). Овај аутор је компоновао јако велики број клавирских минијатура и комада различитих жанрова, као што су скерца, прелиди, ноктурна, етиде, баладе, али и стилизоване игре, полонезе, мазурке, валцери и други. Такође, Шопен је аутор три сонате за клавир, клавирског трија и сонате за клавир и виолончело, као и деветнаест мање познатих соло песама обједињених у збирку *Пољске песме*. Шопенов лични стил одликује се романтичарски сензибилном мелодиком и често веома смелим хармонским решењима. Будући да клавир заузима централно место у његовом опусу, Шопен се сматра једним од аутора који су током прве половине 19. века значајно унапредили клавирску извођачку технику. Једина дела у којима Шопен користи симфонијски оркестар су два концерта за клавир и оркестар. **Други концерт за клавир и оркестар** у еф-молу, оп. 21, настао је 1829. године и означен је као други, пошто је објављен две године након Првог концерта за клавир и оркестар који је настао 1830. године. Концерт у еф-молу конципиран је као традиционални троставачни циклус. У овом виртуозном концерту, до изражаја долази управо бравурозна, бриљантна пијанистичка техника, која већ генерацијама импресионира како слушаоце, тако и извођаче.

Један од најсвестранијих аутора 20. века, који се као композитор остварио у свим постојећим жанровима уметничке музике (осим електронске) јесте **Сергеј Прокофјев** (1891–1953). Његови најранији контакти са музиком почели су када је са четири године од мајке добио прве поуке из клавира, а у наредним годинама настале су и његове прве композиције. Са дванаест година, почео је да учи код Глазунова на Конзерваторијуму у Санкт Петербургу, где се упознао и са касним

оперским делима Николаја Римског-Корсакова. Усидрен у традицији уметничке музике Русије, али и Западне Европе, Сергеј Прокофјев је стварао у оквирима неокласицизма, али је често посезао и за смелим, експресионистичким музичким језиком. Балет *Пепељуга* је компонован између 1940. и 1944. године, на либрето Николаја Волкова, а премијерно је изведен 1945. године у Бољшој театру. Реч је, наравно, о сценској адаптацији познате бајке, коју су Волков и Прокофјев уобличили у целовечерњи балет у три чина. На основу музике за овај балет, настале су три клавирске, и три оркестарске свите. Ово дело се сматра једним од најмелодичнијих дела Сергеја Прокофјева и, убрзо пошто је премијерно изведено у Москви, постало је популарно и изван Совјетског Савеза. На програму се налази избор нумера из интегралне партитуре балета, као и прве и треће свите за оркестар, који је начинио Александар Ведерников.

Милош Браловић*

*У сезони 2016-17, Београдска филхармонија пружа прилику одабраним младим музиколозима да писањем програмских коментара обогате своју стручну праксу.